

KLINCI OD DVA METRA

Priče o odrastanju

priredila Ljubica Arsić

Laguna

Copyright © 2010 ovog izdanja, LAGUNA

EDICIJA
TALASI
Knjiga 1

KLINCI
OD DVA METRA

SADRŽAJ

<i>Jelena Lengold, KLINAC OD DVA METRA . . . . .</i>	11
* * *	
Ernest Hemingvej, INDIJANSKI LOGOR . . . . . (prevela s engleskog Vera Ilić)	21
Isak Babelj, ISTORIJA MOG GOLUBINJAKA. . . . . (preveli s ruskog Milivoje Jovanović i Gustav Krklec)	27
Džon Apdajk, RADIONICA ZA OPRAVKU PUŠAKA. . . 41 (preveo s engleskog David Albahari)	41
Dino Bucati, KOLUMBAR . . . . . (prevela s italijanskog Cvijeta Jakšić)	59
Patrik Marber, PITER ŠELI . . . . . (preveo s engleskog Goran Kapetanović)	67
Ivan Bunjin, DAŠAK . . . . . (preveo s ruskog Jovan Janićijević)	81
Karl Franc Ginckaj, PUT U KOMAKUKU . . . . . (prevela s nemačkog Mirjana Popović)	89

Adam Hazlet, POČETAK ŽALJENJA	95
(prevela s engleskog Slobodanka Glišić)	
Žoze Saramago, OSVETA.	111
(prevela s portugalskog Jasmina Nešković)	
Jekaterina Sadur, DEČAK SA ŠIBICAMA	115
(prevela s ruskog Mirjana Grbić)	
Alberto Fuget, TRAČAREĆI O ROSIO	123
(prevela sa španskog Ljiljana Popović-Andić)	
Andrej Bitov, VRATA.	147
(prevela s ruskog Mirjana Grbić)	
Margaret Atvud, UMETNOST KUVANJA I SERVIRANJA .	159
(prevela s engleskog Aleksandra Čabraja)	
Vladimir Nabokov, PRVA LJUBAV	173
(preveo s engleskog Srđan Vujica)	
Vilijam Trevor, TRADICIJE	185
(prevela s engleskog Jelena Stakić)	
Jurij Bujda, NSCDTČNDSI.	201
(prevela s ruskog Mirjana Grbić)	
Zinaida Kitajceva, TRANZIT GLORIJE MUNDI	215
(prevela s ruskog Mirjana Grbić)	
Hulio Kortasar, KRAJ IGRE	223
(preveo sa španskog Radoje Tatić)	
Zejdi Smit, JA SAM JEDINI	237
(preveo s engleskog Goran Kapetanović)	
Dario Džamonja, S PROLJEĆA	249
Mario Vargas Ljosa, NEDELJNI DAN	255
(preveo sa španskog Branko Anđić)	
David Bezmozgis, NATAŠA	277
(preveo s engleskog Branko Anđić)	

Franc Fiman, JEVREJSKI AUTO	307
(preveo s nemačkog Zlatko Krasni)	
Slobodan Novak, BADESSA MADRE ANTONIA.	317
Andrej Gelasimov, NEŽNE GODINE.	327
(prevela s ruskog Mirjana Grbić)	
Džojs Kerol Outs, MALI ODRONI	341
(preveo s engleskog Đorđe Krivokapić)	
Mario Benedeti, NEVINOST	357
(preveo sa španskog Branko Anđić)	
Mari Luiz Kašnic, DUGE SENKE	363
(preveo s nemačkog Zlatko Krasni)	
Kornel Filipović, NE VOLIM TE!	371
(prevela s poljskog Biserka Rajčić)	
Naval el Saadavi, ONA JE BILA SLABIJA.	379
(preveo s arapskog Jovan Kuzminac)	
Pol Furnel, HRAST	385
(prevela s francuskog Vesna Cakeljčić)	
Lina Magajja, MADALENA SE VRATILA IZ ROPSTVA	389
(prevela s engleskog Nadežda Obradović)	
Hose Emilio Paćeko, KRALJICA.	393
(preveo sa španskog Branko Anđić)	

Jelena Lengold
KLINAC OD DVA METRA

Kao što svi već znate, roman *Ana Karenjina* počinje ovako: „Sve srećne porodice liče jedna na drugu, svaka nesrećna porodica nesrećna je na svoj način.“

Spazila sam klinca još iz trolejbusa. Stajao je tamo i čekao me, premeštajući se s noge na nogu, držeći ruke u džepovima. Imao je smešnu pletenu kapu, sa velikom šarenom kićankom. Pantalone su mu bile prekratke. Bio je to najveći klinac koga sam videla u životu. I svakako jedan od najsmješnijih. Otac je rekao preko telefona da je klinac strašno porastao za ove dve-tri godine koliko ga nisam videla, ali nisam mogla ni da zamislim kako to zapravo izgleda. Klinci su valjda tu, na svetu, da bi vas iznenađivali. Da bi vas podsećali na činjenicu koliko je vaših ćelija usahlo i nepovratno izumrlo, dok oni u beskraj rastu. Poznaćeš ga, rekao je otac, jako je visok. Zvučalo je kao da se otac ponosi što mu je sin atrakcija za čitavu školu. Otac je uvek otkačinjao na pogrešne stvari, tu nije bilo leka. Na mlade šahiste. Na skupljače maraka. Na stručnjake za mehaniku. Nosiocce velikih dioptrija. Nikada, zapravo, nisam imala šansu u toj konkurenciji.

Tek, taj ogromni dečak bio je moj brat, tačnije polubrat. Imali smo zajedničkog oca. Klinac se rodio dvadesetak godina prekasno da bi nam život mogao ponuditi još nešto zajedničko. Izlazeći iz trolejbusa pokušavala sam da se prisetim sebe sa petnaest godina. Ličilo je to na ono kad gledate kroz pogrešnu stranu dvogleda. I tamo, u nekoj obeshrabrujućoj daljini, videla sam samo sićušnu sliku devojčice. Ona sedi na ivici kreveta i čita knjigu. I to je bilo uglavnom sve što sam uspela da prizovem u sećanje u vezi sa petnaestogodišnjacima, u tom času dok izlazim iz trolejbusa i gledam dečaka koji vadi ruke iz džepova i duva u pesnice. Još malo sam napregla oči, žmirkajući kroz taj dvogled, u onih nekoliko koraka od trolejbusa do klinca, želeći da uhvatim naslov knjige koju devojčica čita, ali je daljina bila prevelika i slova su zauvek nestajala.

Stadoh ispred njega. On je već vraćao ruke u džepove. Nije se nasmešio.

- Zdravo.
- Zdravo.
- Kako si visok!

Klinac je ćutao. Izgledao je kao neko ko ne želi da bude tu gde je. Podigla sam ruke i zagrlila ga. Nije se opirao, ali nije ni ušao u zagrljaj. Samo je stajao ukočeno. Kao da sam ja za nešto kriva i kao da mu se izvinjavam.

- Uželega sam se da te vidim. Zaista.
- Stvarno – reče klinac – sto godina se nismo videli.

I ovo je zvučalo prekorno, ili se meni tako činilo. Pomislila sam kako su klincu svakako svašta pričali kod kuće.

Pošli smo niz ulicu. Vetar je tukao i klinac je povremeno navlačio kapu još niže na čelo i zatezao šal oko kragne. Poželela sam da je stariji i da je pročitao barem polovinu onih knjiga koje mi više ne dopuštaju blaženo neznanje. Poželela sam da poznaje filozofiju, psihologiju, mitove. Poželela sam da mogu

da se pozovem barem na Tolstoja. Ali ni do njega još nisu došli u školi, i zato otpada i taj čuveni početak *Ane Karenjine*. Pomislilih: „Svi su već zloupotrebili te redove, samo, evo, ja nemam tu priliku.“ Zato i dalje koračam kraj dečaka ćutke. A mogla bih da mu kažem: „Sve što si čuo, sve su to gluposti. Tvoj otac ima osećanje krivice.“ Mogla bih da mu izložim svoju teoriju o strahu i krivici kao osnovnim, mračnim pokretačima svih ljudi. Bar onih u našoj porodici.

Da je klinac ikada proučavao Džanova, shvatio bi. Ali on nije proučavao Džanova. Ni Ekermana. Ni Berna. Naročito Berna. Sa svakim drugim bih lakše izašla na kraj, sa svakim drugim ko je bar nešto od ovoga čitao. Pomislila sam, ovo uopšte nije fer borba. Svakog drugog dotukla bih sa nekoliko pravih argumenata. „Imala sam isto toliko godina koliko ti sada kada me je otac ostavio“, mogla sam da kažem tom klinцу.

- Čula sam da si za rođendan dobio kompjuter.
- Strašan je! – ozario se on zakratko.

Mogla sam da pitam klinca šta bi on uradio da je, umesto kompjutera, dobio za rođendan isprebijanu i ostavljenu majku. Majku sa potresom mozga, kojoj su zbog toga kosu ošišali na nularicu i koja leži u nekoj smrdljivoj bolnici, sa zavojima oko glave i ljubičastim kolutima oko očiju. A posle, mesecima nosi neku jeftinu groznu periku, sa kojom više ne liči na sebe. Ništa više od onda nije ličilo na sebe. Mogla sam da pitam klinca šta bi on u tom slučaju uradio. Prosto tako, da pitam, pa šta bude.

- Kako je u školi?
- Fino.
- Koliko stranih jezika učite?
- Engleski, francuski i latinski.

Kupila sam dve ogromne kese kokica, tek da se nešto dešava. Bilo je sve hladnije, novembar je najpogrešiji mesec svuda na svetu, ali smo nastavili da hodamo ulicom. Prsti su mi

se smrzavali. Verovatno i njemu, ali se nije žalio. Jeo je svoje kokice i ćutao. Mogla sam da ispričam klincu kako sam sa petnaest godina bila najbolja u školi iz engleskog jezika. Čitala sam Dikensa, govorila napamet Šekspirove sonete i Emili Dickinson i ono „... osetih pogreb u svom umu...“, i mogla sam da mu ispričam kako smo majka i ja zajedno plakale čitajući Odn, ponavljajući: „Zaustavite sva zvonca, isključite telefon...“ Mogla sam da ispričam klincu koliko sam bila ponosna na svoje znanje engleskog jezika i svoju neprikosnovenu odličnu ocenu. I mogla sam da mu ispričam kako je onda otac upropastio celu stvar. Pa su me prebacili u drugu školu, u kojoj se dogodilo da su kondicionalne rečenice učili već ranije. Mogla sam da kažem klincu da i danas osećam mučninu kad mislim na to polugodište. Dobila sam dvojku iz engleskog zbog smrdljivih kondicionala. Mogla sam da ga pitam kako bi se on osećao da mu otac napravi nešto takvo.

Kokice su mu se, izgleda, dopadale. Pojeo je sve iz svoje kese, a onda je, uz malo snebivanja, pristao da uzme i moje. Neko ko je toliko velik, sigurno mora mnogo da jede, mislila sam.

– Koliko si zapravo visok?

– Dva metra i jedan santimetar.

– U, bog te! Mogao bi da se zaposliš kao majstor za opravljanje bandera. Ne nosiš merdevine, samo lepo podigneš ruke i menjaš sijalice.

Klinac se sada prvi put nasmejao. Nisu ga ljutile ove šale. Valjda je već bio navikao.

– Šta kažu devojčice za tebe?

Nabio je nos u kokice i smeja se.

– Stvarno, šta kažu? Je l' im se sviđaš? Sigurno da im se sviđaš, a?

– Otkud znam.

Gurnula sam ga laktom.

– Neke su tražile da sedim u poslednjoj klupi. Kao, ništa ne vide od mene.

– I?

– Pa, premestili su me skroz pozadi.

– To i nije tako loše. Ja sam uvek sedela u poslednjoj klupi.

Pomislila sam, šta bi bilo ako bih klincu ispričala kako sam u toj poslednjoj klupi ubijala vreme na času fizike, kada sam imala petnaest godina? Bila je strašna vrućina, u učionici se pokretalo jedino nekoliko muva. Profesor je na tabli crtao strujno kolo. Ličilo je na kalem konca. Obuhvatila sam glavu rukama i počela snažno da stiskam noge. Nešto dobro i toplo i tajanstveno krenulo je od nogu ka stomaku, ka ušima i mozgu. Zvuk muva je nestao. Oblici table, klupa i prozora počeli su da se pretapaju. Prsti su se uranjali dublje u kosu. Niko nije mogao da vidi kako moja kolena podrhtavaju ispod stola. Niko nije čuo kratak, ugušeni uzdah. Čak ni ja. Samo sam odjednom ponovo bila na času fizike, a strujno kolo se u međuvremenu bilo iskomplikovalo i raširilo svoje neshvatljive krake duž čitave table. Odjednom sam shvatila da baš svi, osim mene, grizu krajeve svojih olovaka i pokušavaju da precrtaju ono neobjašnjivo događanje sa table.

U stvari, poželeva sam da upitam klinca da li mu se već diže. Zaista me to zanimalo. I da li se već ljubio sa nekim. I šta bi uradio kada bi mu se dogodilo da mu, na primer, jedne večeri dok se vraća iz škole drugovi kažu: „Gle, ono tamo je tvoj auto!“ I onda on, odnosno ja, svejedno je, prilazim polako tom automobilu, prilazim mu sasvim blizu jer sam kratkovidna, a ne želim da nosim naočare, priljubljujem nos uz prozor automobila koji naprosto stoji u mraku. I vidim: tamo unutra su otac i neka nepoznata žena. Oni se ljube. Onda me žena ugleda, trgne se i kaže nešto ocu. Kaže mu valjda: „Neko dete bulji kroz prozor.“ Onda se trgne i otac. Tako se gledamo kroz prozor. Onda kažem: „Otvori prozor.“ I pokazujem mu rukom da ga otvori.

Ali on ga ne otvara. Samo tako blenemo. Ona žena nešto govori. Ima naočare sa debelim staklima i sva je debela. Ima kosu ofarbanu u jarkocrveno. Nosi suviše tesan kostim, na kome je nekoliko dugmeta raskopčano. Poželela sam da upitam klinca da li bi i on odjurio svojoj kući i sve to otkucao mami, kroz suze. Možda on to ne bi tako uradio. Možda ne bih ni ja sada. Ali onda jesam. Posle je otac ušao u kuću i obrve su mu stršile uvis. Bio je to užasan prizor. Želela sam da upitam klinca šta bi on radio kada bi u njegovoj kući uvek bila tolika vriska da ga je posle sramota da izađe na ulicu jer ga svi gledaju.

Ovaj klinac o svemu tome nije imao pojma. On je jednostavno izgledao kao da mu je bilo dosadno. Iskreno rečeno, i meni je bilo dosadno. Nisam imala šta da mu kažem. Ne razumem se u klince. Nisam se nikad potrudila da ih rodim. Družim se sa ljudima koji takođe nemaju klince. Zaista, uopšte nisam znala šta da pričam.

Onda smo već bili nadomak Muzeja, pa sam predložila da pogledamo izložbu slika. Bila sam uverena da ga to ne zanima, ali je to bilo jedino što sam umela da smislim.

– Ovaj tip se specijalizovao za doživljaj mraka – razvezah.
– Mislim da ne postoji ništa toliko morbidno kao što je kombinacija crne i tamnoplave boje. Vidiš, baš ova crna i baš ova plava. Retko koristi crvenu. Crvena boja uvek unosi neku toplinu, a ovaj tip nam ne dopušta toplinu. Njemu je valjda jasno da topline nema, ili da se događa samo vrlo retko. I zato se crvena pojavljuje samo pokatkad...

Klinac je proučavao plafon, pepeljare, druge posetioce, sopstvene pertle. Nije gledao slike. Umirao je od dosade. Onda je rekao da će da prošetaju po muzeju, pa će da se vrati.

– Čekaću te u ovoj sobi.

– Dobro – reče on. – Brzo ću.

Ali sam znala da hoće da zбриše i da se neće vratiti. Sela sam ispod jedne od crno-plavih slika i setila se kako je klinac nekada davno imao plastičnog slona, kako ga je vukao za surlu, po nasipu kraj reke, a slon je ostavljao tanušan trag u pesku, dok se udaljivao. Otac je držao dečaka za drugu ruku. Tada sam, isto ovako, sela na pesak i pokušavala da umirim sebe: „Kad ovaj dečak progovori“, mislila sam, „moći ćemo bar da razgovaramo.“ Sada sam sedela u galeriji i mislila nešto slično: „Kada pročita sve te knjige, možda ću moći da mu objasnim.“ Ali su slike oko mene govorile nešto sasvim drugo. Crno se pretapalo u plavo, plavo ponovo u crno, nikud se nije moglo uteći od novembra.

Dala sam klincu dovoljno vremena da odmakne. Onda sam izašla napolje, na taj ledeni vetar, i krenula kući.

Ernest Hemingvej

INDIJANSKI LOGOR

Na obalu jezera izvučen je još jedan čamac na vesla. Dva Indijanca stajala su čekajući.

Nik i njegov otac smestiše se na krmi čamca, a Indijanci ga otisnuše i jedan od njih uđe da vesla. Ujka Džordž je sedeo na krmi logorskog čamca. Mladi Indijanac odgurnu čamac i uđe da vesla ujka Džordžu.

Dva čamca krenuše u pomrčinu. Nik je čuo škripanje vesala drugog čamca u izmaglici, daleko ispred njih. Indijanci su veslali brzim, odsečnim pokretima. Nik je ležao, a otac ga je obgrlio rukom. Bilo je hladno na vodi. Indijanac, koji je veslao, dobro je zapinjao, ali drugi čamac im je sve više izmicao u izmaglici.

– Kuda idemo, tata? – upita Nik.

– Preko, u indijanski logor. Jedna indijanska žena je teško bolesna.

– Oh! – reče Nik.

Na drugoj strani zaliva nađoše drugi čamac izvučen na obalu. Ujka Džordž je pušio cigaru u pomrčini. Mladi Indijanac izvuče čamac više na obalu. Ujka Džordž dade obojici Indijanca cigare.

Krenuše sa obale kroz livadu natopljenu vlagom rose, praćeci mladog Indijanca koji je nosio fenjer. Zatim uđoše u šumu i pođoše stazom koja je vodila do puta kojim se izvlaće debila; on je vodio natrag u brda. Bilo je mnogo vidnije na putu, jer je drveće sa obe strane bilo posećeno. Mladi Indijanac stade, dunu u fenjer i oni svi krenuše dalje putem.

Zaobišli su okuku i jedan pas istrća lajući. Ispred njih videle su se svetlosti koliba u kojima žive Indijanci koji se bave skidanjem kore sa drveća. Više pasa nasrnu na njih. Dva Indijanca oteraše ih natrag ka kolibama. U kolibi najbližoj putu videla se svetlost u prozoru. Jedna starica stajala je na pragu držeći lampu.

Unutra, na drvenom ležaju, ležala je mlada Indijanka. Mućila se na porođaju već dva dana. Sve stare žene u logoru pomagale su joj. Ljudi su se povukli gore uz put da sede u mraku i puše, van domašaja njenog jaukanja. Jauknula je baš kad su Nik i dva Indijanca ušli u kolibu za njegovim ocem i ujka Džordžom. Ležala je na nižem ležaju, veoma krupna pod pokrivaćem. Glava joj je bila okrenuta u stranu. Na gornjem ležaju bio je njen muž. Posekao se veoma teško sekirom po nozi, pre tri dana. Pušio je lulu. U sobi se osećao jak zadah.

Nikov otac naredi da se stavi voda na peć i, dok se ona gregjala, objašnjavao je Niku:

– Nik, ova žena će dobiti bebu – reće on.

– Znam – reće Nik.

– Ne znaš – reće njegov otac. – Slušaj me. Ovo što se sada sa njom dešava naziva se porođajnim bolovima. Beba želi da se rodi, i ona želi da se beba rodi. Svi njeni mišići naprežu se da bi se beba rodila. Kad se to dešava, ona jauće.

– Razumem – reće Nik.

Baš tada žena jauknu.

– Oh, tata, zar joj ne možeš dati nešto od čega bi prestala da jauće? – upita Nik.

– Ne. Nemam nikakvo sredstvo za ublažavanje bolova – reće njegov otac. – Ali njeno jaukanje nije važno. Ja ga ne ćujem zato što ono nije važno.

Muž na gornjem ležaju okrete se ka zidu.

Žena u kuhinji dade znak lekaru da je voda vruća. Nikov otac ode u kuhinju i odasu otprilike polovinu vode iz velikog kotla u lavor. U vodu u kotlu on stavi nekoliko stvari koje je odmotao iz jedne maramice.

– Ovo mora da provri – reće i otpoće da pere ruke u lavoru s vrućom vodom, trljajući ih parćetom sapuna koje je poneo iz naselja. Nik je posmatrao očeve ruke kako trljaju jedna drugu sapunom. Dok je prao ruke, veoma pažljivo i dugo, otac je govorio:

– Znaš, Nik, bebe se obićno rađaju tako da prvo prođe glava, ali ponekad i nije tako. Kada to nije tako, onda zadaju svima mnogo muke. Možda ću ovu ženu da operišem. Znaćemo to uskoro.

Kad je bio zadovoljan pranjem ruku, on uđe i dade se na posao.

– Povuci taj pokrivać, molim te, Džordže – reće – više bih voleo da ga ne pipnem.

Kasnije, kad je počeo da operiše, ujka Džordž i tri Indijanca držali su ženu da bi bila mirna. Ona ugrize ujka Džordža za ruku i ujka Džordž reće:

– Prokleta indijanska kućko! – a mladi Indijanac, koji je prevezao ćamcem ujka Džordža, nasmeja mu se.

Nik je držao ocu lavor. Sve je to dugo trajalo.

Njegov otac podiže novorođene, pljesnu ga da bi počelo da diše i predade ga starici.

– Vidi, Nik, to je dećko – reće on. – Kako ti se dopada da budeš lekar?

– Lepo – reće Nik.

Gledao je u stranu da ne vidi šta otac radi.

– Eto. Gotovo je – reče otac i metnu nešto u lavor.

Nik ne pogleda šta je to.

– Sada – reče otac – treba da napravim šavove. Možeš da posmatraš ako želiš, Nik; kako god hoćeš. Sada ću da zašijem rez koji sam napravio.

Nik nije posmatrao. Njegova radoznalost odavno je iščezla.

Otac je završio i ispravio se. Ujka Džordž i tri Indijanaca se digoše. Nik iznese lavor u kuhinju.

Ujka Džordž je zagledao svoju ruku. Mladi Indijanac nasmeši se značajno.

– Staviću malo peroksida na to, Džordže – reče lekar.

On se naže nad Indijankom. Sada je bila mirna, a oči su joj bile zatvorene. Bila je vrlo bleđa. Nije znala šta se desilo sa novorođenčetom, kao ni s njom samom.

– Doći ću opet ujutru – reče lekar, dižući se. – Bolničarka treba da stigne u podne iz Sent Ignesa i doneće sve što nam treba.

Bio je uzbuđen i pričljiv kao fudbaleri u svlačionici posle utakmice.

– Ovo je slučaj za *Lekarski glasnik*, Džordže – reče on. – Carski rez izvršen pererezom i zašiven sa devet stopa konca napravljenog od usukanih creva.

Ujka Džordž je stajao naslonjen uza zid i posmatrao svoju ruku.

– Oh, ti si veliki čovek, dabome – reče on.

– Treba malo da pogledam i ponositog oca. Oni obično najviše propate pri ovakvim sitnicama – reče lekar. – Moram da priznam da je sve ovo podneo sasvim mirno.

On povuče pokrivač sa glave Indijanaca. Kada izvuče ruku, bila je vlažna. Pope se na ivicu donjega ležaja, sa lampom u ruci, i pogleda unutra. Indijanac je ležao licem okrenut zidu. Vrat mu je bio presečen od uva do uva. Krv je istekla u lokvu

tamo gde je telo bilo uleglo u postelju. Glava mu je počivala na levoj ruci. Otvoreni brijač ležao je, oštrice okrenute uvis, među pokrivačima.

– Izvedi Nika iz kolibe, Džordže! – reče lekar.

To više nije bilo potrebno. Stojeći na vratima kuhinje, Nik je dobro video gornji ležaj kada je njegov otac, sa lampom u ruci, namestio natrag glavu Indijanaca.

Taman je počinjalo da sviće kad su se putem za izvlačenje drveta vraćali ka jezeru.

– Veoma mi je žao što sam te poveo sa sobom, Niki – reče njegov otac, kod koga je sasvim iščezlo ono oduševljenje posle operacije. – Ovo je bilo vrlo mučno iskušenje za tebe.

– Da li se žene uvek ovako namuču kada treba da dobiju bebu? – upita Nik.

– Ne, ovo je bio vrlo redak slučaj.

– Zašto se on ubio, tata?

– Ne znam, Nik. Mislim da nije mogao da izdrži sve ovo.

– Da li se mnogi ljudi ubijaju, tata?

– Ne baš mnogi, Nik.

– A žene?

– Retko kada.

– Da li se ikada ubijaju?

– O, da. Ubijaju se ponekad.

– Tata?

– Molim?

– Kuda je otišao ujka Džordž?

– Vratit će se on već.

– Je li teško umreti, tata?

– Ne, ja mislim da je prilično lako, Nik. To sve zavisi...

Sedeli su u čamcu. Nik na krmi, a otac je veslao. Sunce se pomaljalo iznad brda. Jedan grgeč iskoči, praveći krug

na vodi. Nik je vukao ruku kroz vodu. Bila je topla u oštroj jutarnjoj studiji.

U rano jutro na jezeru, sedeći na krmi čamca, dok mu je otac veslao, on je bio potpuno siguran da nikada neće umreti.

Prevela s engleskog Vera Ilić

BELEŠKA O PISCU

Ernest Hemingvej (1899–1961), američki pisac, autor je romana *Starac i more*, *Za kim zvono zvoni*, *Sunce se ponovo rađa*, *Imati i nemati*, *Pokretni praznik*, kao i brojnih kratkih priča sa opsesivnim temama muževnosti i nasilne smrti, često vezane za lov i koridu kojom je Hemingvej bio oduševljen. Odnos oca prema sinu, kao starijeg muškarca koji treba da u svet odraslih uvede dečaka, pripremi ga za zadatke muževnosti i pokaže mu ukus sveta, česta je tema njegovih priča.

Isak Babelj ISTORIJA MOG GOLUBINJAKA

M. Gorkom

U detinjstvu sam silno želeo da imam golubinjak. U čitavom mom životu nije bilo jače želje. Bilo mi je devet godina kada mi je otac obećao da će mi dati novaca da kupim daske i tri para golubova. Tada je tekla hiljadu devet stotina četvrta godina. Ja sam se spremao za ispite za pripremni razred nikolajevske gimnazije. Rođaci moji živeli su u gradu Nikolajevu, u Hersonskoj guberniji. Te gubernije nema više, a naš grad pripada Odeskom rejonu.

Bilo mi je svega devet godina i bojao sam se ispita. Sada, posle dve decenije, vrlo je teško kazati koliko strašno sam ih se bojao. Iz oba predmeta – iz ruskog i iz matematike – nisam smeo dobiti manje od pet. Procentna norma bila je teška u našoj gimnaziji, svega pet procenata. Od četrdeset dečaka samo dva Jevrejina mogla su da stupe u pripremni razred. Učitelji su ispitivali te dečake lukavo; nikoga nisu ispitivali tako oštroumno kao nas. Zato je otac, obećavši mi golube, zahtevao dve petice sa plusevima. On me je sasvim izmučio: pao sam u trajan naročit san na javi, u dug detinjski san očajanja i pošao na ispit u tom snu, i sve sam položio bolje od drugih.